
Systemisch kijken naar mens en dier

TEKST: EDUARD DECKERS • BEELD: EMANUELLE DECKERS

Dit dreigt een verwarrend verhaal te worden. Althans, zo voelt het als ik stilsta bij hoe ik geworden ben wie ik ben. Want passie, zo merk ik, is nauw verbonden met je diepste Zelf – daar waar je geroepen wordt – én dat wat je tegenhoudt om er gehoor aan te geven. En dus ook met de stenen die ik tegen ben gekomen en te overwinnen had zodat het bij mijzelf kon gaan stromen. Een continu proces in wording. Eén waarin de contouren van mijzelf steeds meer zichtbaar worden.

Het is najaar 2013. In de hoedanigheid van beleidsmedewerker bij het ministerie van Landbouw woon ik een bijeenkomst bij in Wenen. En tussen de oersaai cijfertjes en verantwoordingsbetogen verschijnt een man ten tonele. Een vreemde eend in de bijt, zou je kunnen zeggen. Maar wat hij te zeggen heeft, raakt mij diep. Er wakkert een vlam aan waarvan ik niet wist dat hij in mij bestond. De man vertelt van een klas met kin-

deren die socialer, oplettender en rustiger worden als er een hond in de klas aanwezig is. Van onthechte kinderen die benaderbaar worden als je ze een hond in handen geeft. En van een onderzoek waaruit blijkt dat het ene type mens meer van zijn hond gedaan krijgt dan het andere. Er gaat een wereld voor mij open. En belangrijker nog: er ontstaat een onderstroom die niet meer te stuiten is. De geest is uit de fles.

In de dagen die volgden, zocht ik contact met deze Weense professor. Hij gaf me diverse wetenschappelijke artikelen over mens-dierrelaties en de hechting tussen dier en mens. Uit onderzoek bleek hoe met name mens en hond zich aan elkaar hechten als ouder en kind en welke fysiologische processen daaraan ten grondslag liggen. Mens en hond, ouder en kind. Het verklaarde de emoties die ik als dierenarts zag bij mensen die met hun hond op het spreekuur kwamen en het enorme verdriet wanneer zij afscheid moesten nemen als het dier zijn leven geleefd had. Het verklaart ook hoe, net als een kind de ouder, de hond zijn baasje kan volgen.

Terugkijkend op de afgelopen 5 jaar zijn de stenen die ik tegenkwam om deze onderstroom vrij te laten stromen, geen obstakels geweest, maar de zetjes van het lot die ik nodig had om te komen waar ik nu ben. Zoals weleens gezegd wordt: wees niet ongerust, als het tijd wordt om te bewegen, maakt het leven het je zo ongemakkelijk dat je geen andere keuze meer hebt.

Allereerst raakte ik in een stevige burn-out. Wat een hel als je brein niet meer werkt, boodschappen doen 2 uur duurt en je niet meer weet wat je moet doen. En wat een zegen! Ik had geen andere keuze dan op zoek te gaan naar de bron. Zo kwam ik in aanraking met Systemisch Werken. Het opende niet alleen de poort naar mijzelf, maar ook naar een dieper weten als het gaat om de dynamiek met onze dieren.

Door deze therapie kreeg ik inzicht in hoe ik mijn nest heb aangetroffen en welke innerlijke beweging ik hierdoor heb gemaakt. Een moeder die van binnen meer bij de oorlog en haar eigen moeder was dan bij mij, en die treurde om het verlies van haar eerste twee kinderen, mijn zussen. Een vader die zijn kwetsbaarheid niet wist uit te dragen, die misgreep bij zijn vrouw en zijn eigen weg ging. Gevangen tussen bevroren en verborgen liefde. Er waaide een gure wind in mijn nest. Wat heb ik naar hen lopen zoeken en wat ben ik daar goed in geworden: zoeken in het grote veld.

Ik merkte dat door de inzichten die ik kreeg bij familieopstellingen met name mijn dochter anders op mij begon te reageren, zonder dat ze wist dat ik überhaupt een opstelling had gedaan. Dat schudde mij wakker. Als mijn dochter anders op mij reageert als er bij mij van binnen verschuivingen plaats vinden, dan werkt dat misschien net zo tussen dier en mens! Als de mens anders in het leven gaat staan, wat betekent dat dan voor het gedrag van het dier? Mijn verlangen dit verder te onderzoeken, deed mij op de stoel bij Peter Ascherman belanden: 'Ja Eduard, als jij mensen op dit vlak wilt begeleiden, zal je vooral jezelf moeten leren kennen.' En zo kwam ik terecht in de opleiding Systemisch Werken. Het voelde als thuiskomen. En ik was nog maar net op pad.

Inmiddels begeef ik mij vrijwillig en bewust, in contact met wie ik zelf ben, in het veld van de mens voor mij en het dier dat hij heeft meegebracht. En als ik rondscharrel in het nest van de mens en de innerlijke beweging die hij maakt, op zoek naar het haakje waar het dier aan blijft hangen; Als ik het gemis voel van het dier, voortgebracht uit een traumatische jeugd als straathond of in het harnas van een fokker; Als ik merk wat dit dier en deze mens heeft samengebracht en het diep-kinderlijke verlangen voel dat hieraan ten grondslag ligt; Als ik even mijzelf laat, en vanuit warmte en liefde aandacht geef voor wat gezien wil worden bij zowel de mens als zijn dier... Daar, precies op dat moment, kom ik thuis bij mijzelf.

Je passie volgen. Makkelijker gezegd dan gedaan. Want in het volgen van je passie ontmoet je ook dat wat je er al die tijd van heeft weerhouden en wat maakte dat het je passie is. Passie, de onderstroom die bovenstroom wordt. 🌊

Eduard Deckers is Systemisch dierenarts. Hij richt zich op het volledige systeem dat mens en dier met elkaar vormen.